קמ"ל דניסו ר"ה למלכים ייוום אחד בשנה

חשוב שנה ואם לא עמר אלא באחד בניםן

אין מונין לו שנה עד שיגיע ניםן אחר פשימא

לא צריכא דאימנו עליה מאדר מהו דתימא נימנו ליה תרתין שנין קמ"ל ת"ר יסמת

באדר ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה

לזה ולזה מת בניםן ועמד אחר תחתיו

בניםן מונין שנה לזה ולזה מת באדר

ועמד אחר תחתיו בניםן מונין ראשונה

לראשון ושניה לשני אמר מר מת באדר

ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה לזה ולזה

פשיטא מהו דתימא שתא לבי תרי לא

מנינן קמ"ל מת בניִםן ועמד אחר תחתיו

בניםן מונין שנה לזה ולזה פשימא מהו

דתימא כי אמרינן יום אחד בשנה חשוב

שנה בסוף שנה אבל בתחלת שנה לא

אמרינן קמ"ל מת באדר ועמד אחר תחתיו

בניםן מונין ראשונה לראשון ושניה לשני

פשימא לא צריכא דאימנו עליה מאדר ומלך

בן מלך הוא מהו דתימא נימנו לי' תרתין שנין

קמ"ל א"ר יוחנן מנין למלכים שאין מונין

להם אלא מניםן שנאמר יויהי בשמונים

שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל

מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זיו

הוא החדש השני למלך שלמה על ישראל מקיש מלכות שלמה ליציאת מצרים מה

יציאת מצרים מניסן אף מלכות שלמה

מניסן ויציאת מצרים גופה מנלן דמניסן

מניגן דילמא מתשרי מניגן לא סלקא דעתך

דכתיב יויעל אהרן הכהן אל הר ההר על

פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת

בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי

באחר לחדש וכתיב יויהי בארבעים שנה

בעשתי עשר חדש באחד לחדש דבר משה

וגו' מדקאי באב וקרי לה שנת ארבעים

וקאי בשבט וקרי לה שנת ארבעים מכלל

דר"ה לאו תשרי הוא בשלמא היאך ימפרש

דליציאת מצרים אלא האי ממאי דליציאת

מצרים דילמא להקמת המשכן סכדאמר

רב פפא שנת עשרים שנת עשרים לגזרה

שוה הכא נמי שנת ארבעים שנת ארבעים

לגזרה שוה מה כאן ליציאת מצרים אף כאן

ליציאת מצרים וממאי דמעשה דאב קדים

דילמא מעשה דשבט קדים לא ם"ד

דכתיב יאחרי הכותו את סיחון וכי נח

נפשיה דאהרן אכתי הוה סיחון קיים דכתיב

א) [לקמן ז: י. נדה מה.], ב) [תוספתא רפ״א],

ג) מכילמה פי בה ופ"הו.

ג) מפיננת פי בת נפי חן, ד) [קרא], ד) [לקמן ג:], 1) ס"א ל"ג, 1) ח"מ

יום אחד בשנה חשוב שנה, ומונין לו מניסן . שנה שנייה. ואם לא עמד שנה שנייה. האם לא עמה אלא באחד בניסן, אע״ג שהיסכימו והמליכו מאדר, אין מונין לו שנה שנייה . מת המלך באדר ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה לזה ולזה. כלומר אם היתה וו השנה שנה עשירית למלכותו. מוניז עשר שנים למלך פלוני ושנה למלך שעמד. ובניסן מונין שנה שניה לזה המלך. ושטר היוצא בניסן שנת שתים למלך פלוני, יודעין שזה השטר זמנו י"א שנה. מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן מונין שנה לזה שמת, אע״פ שלא חי שמונ, אעיפ שלא הי משנה זו שניכנסה אלא יום אחד עלתה לו שנה, ולזה שעמד מוניז לו שנה עד ניסן הבא, ובניסן הבא כותבין שנה שנייה למלך פלוני. מת באדר ועמד . ומניסן לשני. ואע״פ שהוא בן כון וגם בכונו השרים והסכימו להמליכו מאדר, אין מונין לו אלא משעה שעמד. א״ר יוחנן מניין שאין מונים למלכי ישראל אלא מניסן לצאת בני ישראל מארץ מצרים וגו׳, מקיש מלכות שלמה ליציאת מצרים (וגר') ווכר'ן. ויציאת י מנינן, דכתיב ויעל אהרן ימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש, וכתיב באחד לחדש, וכתיב ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד וגמר ארבעים לחדש ארבעים לגזירה שוה, מה התם ליציאת מצרים אף האי ליציאת מצרים. מדקאי באב במיתת אהרן וקרי ליה שנת

ארבעים, ואשכחנן כי מת אהרן ועדיין סיחון

קיים כדכתיב

אבל בתחלת שנה לא. וא"ת ולאו קל וחומר הוא כדאמרינן לקמן (ד' י.) בפרקין ומה נדה שאין תחלת היום עולה לה בסופה סוף יום עולה לה בתחלתה שנה שיום אחד עולה בסופה

> הכא דהכי ניחא טפי) דדין הוא בעומד יומונה לו) אחר תחתיו באדר דמונין לו שנה בשביל יום אחד דהיינו בתחלת שנותיו כעין נדה שסוף היום עולה לה בתחלתה אבל מת בניסן לא ימנה לו שנה בשביל יום אחד כיון דהיינו סוף שנותיו כמו נדה שאין תחלת היום עולה לה בסופה:

> דאימנו עליה מאדר ומלך בן מלך. אע"ג דלעיל סגי

לה בטעמה דהימנו עליה מחדר הכח לא סגי ליה בהכי דמההוא דלעיל שמעינן ליה והך רישא והך גבי הדדי מתניין ואפילו לא מתניין גבי הדדי כדאשכחן בפרק גט פשוט (ב"ב ד' קסו. ושם) גבי הא דתניא כסף בדינרין אין פחות מב' דינרין זהב כסף והדר תני באידך זהב בדינרין אין פחות מבשני דינרין כסף זהב ופריך אבתריה דילמא יי (למימר) דהבא פריכי בתרי דינרי קאמר ליה ומשני אביי יד בעל השטר על התחתונה ופריך אי הכי רישא נמי כלומר בההיא דכסף בדינרין נמי הוה ליה למימר שיהא יד בעל השטר על התחתונה ובשני דינרי כסף כספא פריכא קאמר ליה ואע"ג שהם ב' ברייתות קרי ליה רישא דקים ליה דגבי הדדי מיתנו ח' (ורב) שמואל דחק לפרש שם בענין אחר: בחדש זיו הוא החדש השני. משמע הכא דהיינו אייר

כיון דמניסן מנינן למלכים ולקמן (דף יא.) משמע דניסן הוא חדש זיו שנולדו בו אבות העולם שהם זיותני עולם מיהו בקונטרס פי׳ לקמן דהכי קאמר כשנתחדש אייר כבר נולדו זיותני עולם בניסן א"נ זימנין דניסן דתקופה נמשך בתוך אייר של לבנה:

מקיש מלכות שלמה ליציאת מצרים. מפשטיה דהרא לא מלי למילף (כ) משום דנולדו בו זיותני עולם דדילמה מחדר מנינן ולניסן קרי ליה חדש זיו ואפי׳ אי הוה ש (הכי) קרי ליה לאייר חדש זיו משום דאית ביה זיוא לאילני אין להוכיח דאלמא מניסן מנינן משלמה דקרי ליה חדש שני משום דהכי הוה מעשה שמלך בניסן:

מה יציאת מצרים מניםן. ומאי דיליף יליחת מלרים מויעל אהרן לא מלי למילף דבאחד בניסן ר"ה דדילמא מט"ו בניסן מנינן אבל למאי דיליף מויהי בחדש הראשון וגו' ניחא: בחדש החמישי. על כרחך שהוח

אב דמדקרי בקרא בחדש ניסן ראשון הוא לכם מכלל דכל חדשים האחרים הנרמזים אמרינן חמישי ששי שביעי במניינו למנין הראשון מנינן: בשלמא האיך קרא מפרש דליציאת מצרים. פי׳ קרא דויעל וכו׳ אבל קרא דויהי לא מפרש ליניאת מלרים: וישמנו

מאי קמ"ל לא גרסי׳ אלא (א) קמ"ל ניסן ר"ה למלכים וכו': דאימנו עליה. נמנו וגמרו השרים למנותו: לוה ולוה. הבא לכתוב שטר באדר לאחר שעמד השני אם רצה לכתוב בשטר בשנת פלוני למלך שמת אינו דין שיים א' עולה לה בתחלתה לאו פירכא היא אדרבה "וכ"ש כותב ואם רצה כותב בשנה ראשונה למלך פלוני שעמד: מת בניסן

ועמד אחר תחתיו בניסן. והוא הדין אם עמד באחד מכל החדשים שעד ניסו הבא ורולה למנות בכל השטרות שיכתבו משעמד השני למנין שנות הראשון מונה והרוצה כותב בשנה ראשונה למלך שעמד: ושניה לשני. הבא לכתוב משעמד זה לא ימנה שנה שניה למלך שמת שאין שנה זו שלו ולא ימנה את הראשונה לשני לקרות שנה שעמד בה שניה אלא שניה זו רחשונה לשני: שתח לבי תרי לח מנינן. משוכנס בה המלך שמת אפי' יום אחד לא יכתבו כל שנה זו בשטר למנין מלך העומד אלא למלך המת: בסוף שנה. כגון מלך העומד באדר כלתה לו שנה כשיצא אדר וחשוב לו יום שבסוף שנה זו כשנה שלימה להיות שנה הבאה נקראת שנה שניה: אבל. יום אחד בתחילת שנה לא יחשוב לו יום אחד שנה ולא יכתבו שטר בשנה זו לשמו משמת: ומלד בן מלך הוא. דאי משום דאימנו עליה לא איצטריך לאשמעינן דשמעינן לה מרישא אבל השתא דאיכא תרתי אימא נימנו ליה מקמייתא קמ"ל. וטעמו של דבר °לפי שהמלכות ירושה היא דכתיב (דברים יז) למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו: בחדש זיו. הוא אייר כדמפרש קרא הוא החדש השני ואמרינן לקמן (ד׳ ז.) ניסן ר״ה לסדר מנין החדשים: למלך שלמה על ישראל. חשנה רביעית קחי ומקרח מסורס הוא בשנה רביעית למלך שלמה על ישראל בחדש זיו הוא החדש השני ה"נ כתיב קרא אחרינא לקמן ויחל לבנות בחדש השני [בשני] בשנת ארבע למלכותו (דה"ב ג): מקיש מלכות שלמה. לענין מנין השנים ליניאת מלרים שהרי המקרא הזה מנה שנה זו שנת ד' מאות ושמונים ליציאת מלרים ובשנת ארבע למלוך שלמה: מה יליחת מלרים. מנין השנים שמונין לה מתחילין מניסן אף מלכות שלמה מניסן: הימה מהשרי. הע"פ שינחו בניסן משהגיע תשרי קראו לו שנה שניה לפי שתשרי ר"ה לשנים הנמנים לבריאת עולם והוא הדין ליניאת מלרים: ויהי בארבעים שנה הואיל משה בחר חת התורה. מכלל דתשרי לאו ר"ה דאי תשרי ר"ה הוא הוה ליה בשבט שנת מ״ה: דילמה להקמת המשכן. שהיה בשנה השנית:

כדחמר רב פפח. לקמיה: שנת

עשרים שנת עשרים לגורה שוה.

רב פפא כולהו שנת שבפסוק דלריכי ללמוד זה מזה כולהו גמר להו

רב פפא מרבו ללמוד סחום מן המפורש על ידי דין גזירה שוה: דילמא מעשה דשבע קדים. ובחשרי שלפניו

נכנסה שנת ארבעים: אחרי הכוחו את סיחון. נאמר במשנה תורה:

גליון הש"ם :כריתות ה ע"ב

מ"ז, **ה**) [ל"ל ורבינו], **ט**) רש"א מ"ז, תורה אור השלם ו. וַיָּהִי בִשְׁמוֹנִים שַׁנָה יַּגְיִהְיִּבְּע מֵאוֹת שָׁנְה רְצֵּעְרָצֵל מֵאֶרֶץ לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מְצְרִים בַּשְׁנָה הְרְבִיעִית בְּחֹרֶשׁ זו הוא הַחֹרֶשׁ הַשֵּׁנִי לְמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל

ישראל ויבן הבית ליי: 2. וַיַּעַל אַהֲרֹן הַבּּהֵן אֶל הר הַהַר עַל פִּי יִיַ וַיָּמֵת יוו וְתְּוּו עֵּל כָּי יְיָ זְיָּטְוּנ שָׁם בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מצרים בחדש החמישי

במדבר לג לח 3. ויהי בַּאַרְבָּעִים שְׁנָה כ. זְיִרָּי בְּאַוְ בְּעִים שְּנְּוּת בְּעַשְׁתֵּי עְשָׁר חֹדֶשׁ בְּאֶחֶד לַחֹׁדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל אָשֶׁר צִוָּה יִיָּ אֹתוּ אֲשֶׁר צִוָּה יִיָּ אֹתוּ אֲלַהָם: דברים א ג .4 אחרי הכתו את סיחו בְּחֶשְׁבּוֹן וְאַת עוֹג מֶלֶךְ אשׁר הבשו ָבְעַשְׂתָרת בְּאֶדְרֶעי: בְּעַשְׂתָרת בְּאֶדְרֶעי:

הגהות הב"ח (ħ) רש"י ד"ה מחי קמ"לל"ג חלח הא קמ"ל דניסן: לו תום' ד"ה מקיש כו' (3) מלי למילף דדילמא מאדר מנינן ולניסן קרי ליה חדש זיו משום דנולדו בו זיותני עולם ואפילו אי הוה קרי ליה:

רש"י ד"ה ומלך בן מלך כו' לפי שהמלכות כו'.